

Aan de gemeenteraad van Waalre

Uw brief van	Uw kenmerk	Afdeling/Ambtenaar SO
Onderwerp Monitor Sociaal Domein Q1 en Q2 2024	Ons kenmerk	Datum

VERZONDEN 20 NOV. 2024

Geachte raad,

Met deze raadinformatiebrief informeren wij u over de monitor sociaal domein over het eerste en tweede kwartaal 2024. Zoals uw raad weet is er structureel extra budget nodig voor de uitgaven jeugdzorg, uw raad heeft ingestemd met een structurele bijstelling van € 1,2 miljoen met de derde Turap. De noodzaak van deze bijstelling voor jeugdhulp blijkt uit de monitor. De uitgaven binnen Wmo en Werk & Inkomen liggen in de lijn met de begroting.

Tijdens de raadsinformatieavond van 10 september 2024 en via de raadsinformatiebrief Taskforce sociaal domein van 24 september 2024 bent u geïnformeerd over de financiële situatie in het sociaal domein. Hierbij is aandacht besteed aan de inzet van de Taskforce Sociaal Domein om grip op de uitgaven te krijgen.

Bij deze raadsinformatiebrief ontvangt u een actueel overzicht vanuit de 'monitor sociaal domein', die via een nieuwe applicatie doorlopend actueel inzicht geeft in de data binnen het sociaal domein, zoals aantallen cliënten en uitgaven. Deze monitor is nog in ontwikkeling; er vindt continu afstemming plaats over de zichtbare data en wat dit zegt over de ontwikkelingen in het sociaal domein. Vooralsnog zijn alleen Wmo en Jeugd in de monitor verwerkt.

In deze raadsinformatiebrief geven we eerst een toelichting op de uitgaven Werk & Inkomen (bijlage 1). Daarna volgt een toelichting op de monitor sociaal domein en daarin de voorzieningen Wmo en Jeugd (bijlage 2). Vervolgens gaan we in op de overschrijding op de uitgaven individuele voorzieningen jeugdhulp. Tenslotte informeren we u over de maatregelen die we inzetten om weer te komen tot uitgaven die passen binnen de begroting.

Werk & Inkomen

Het aantal uitkeringsdossiers is op peildatum 31 mei 2024 in totaal 160, hierbij is ten opzichte van 2023 een licht dalende trend te zien. De definitieve budgetten zijn gepubliceerd door het Rijk eind september 2024; voor Waalre betekent dit een structureel voordeel van circa € 100.000. Dit voordeel is verwerkt in de vierde Turap. De monitor voor Werk & Inkomen vindt u in bijlage 1.

Monitor Sociaal Domein

De informatie die zichtbaar is in de monitor sociaal domein (bijlage 2) die u bij deze raadsinformatiebrief ontvangt, kent een vaste opbouw; eerst worden er tabellen en grafieken getoond van het aantal cliënten over de eerste zes maanden van 2022, 2023 en 2024. Vervolgens volgt een overzicht van het aantal indicaties voor dezelfde perioden. Hierbij is het goed om te weten dat één client meerdere indicaties kan hebben. Ten slotte wordt een overzicht getoond van de uitgaven van januari tot en met juni over 2022, 2023 en 2024.

Er worden in de tabellen twee waardes genoemd: 'Aantal cliënten' en 'Aantal cliënten t/m maand'. De tweede kolom ('Aantal cliënten t/m maand') toont alle cliënten die in de periode januari-juni 2024 op enig moment een indicatie hebben gehad voor Wmo of Jeugd.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Het aantal cliënten binnen de Wmo is in 2024 ten opzichte van het eerste half jaar van 2023 gestegen; de stijging is met name zichtbaar binnen de huishoudelijke ondersteuning en de aanvragen voor parkeervoorzieningen. Ook het aantal indicaties is gestegen, waarbij deze stijging vooral zichtbaar is in het aantal indicaties voor een parkeervoorziening. Kijkend naar de uitgaven, zien we dat de verwachting is dat we voor Wmo binnen de begroting 2024 blijven; hoewel het aantal cliënten oploopt, zien we de gemiddelde kosten per client afnemen.

Jeugdhulp

Kijkend naar het aantal cliënten in het eerste half jaar van 2024, zien we een lichte stijging ten opzichte van dezelfde periode in 2023. De toename van het aantal cliënten wordt met name gezien binnen de Jeugd-GGZ en de zogenoemde maatwerkarrangementen Jeugd; dit is individuele jeugdhulp in de vorm van begeleiding.

Het aantal indicaties is ook licht gestegen. Wat betreft de uitgaven zien we een forsere toename; de totale kosten voor Q1 en Q2 2024 bedragen ruim € 2 miljoen, ten opzichte van € 1,8 miljoen in 2023 en € 1,7 miljoen in 2022.

Uitgaven individuele voorzieningen jeugdhulp

In 2024 hebben we initieel € 2.870.000 begroot voor jeugdhulp, dit is exclusief Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Gesloten plaatsing. Wanneer we de maandelijkse uitgaven (januari tot en met juni) extrapoleren komen we uit op een totaal benodigd budget van ruim € 3.960.000. Dit betreft het totaal aan te verwachten kosten voor heel 2024, rekening houdend met in- en uitstroom. In de

jaarrekeningen 2022 en 2023 zijn de totale uitgaven aan jeugdhulp uitgekomen op € 3.420.000 (2022) en € 3.710.000 (2023). Dit jaar hebben we het tekort ten opzichte van de begroting dus zien stijgen ten opzichte van de afgelopen twee jaren.

De kosten voor jeugdhulp zijn sinds 2020 jaarlijks gestegen. Hoewel de verwachting was dat de Covid-pandemie voor een tijdelijke groei in de vraag naar jeugdhulp zou zorgen, vanwege o.a. mentale problemen onder jeugdigen in deze periode, zien we nu in 2024 dat de groei in het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp niet afneemt, maar juist een steeds verdere groei laat zien. Dit sluit aan bij een landelijke trend; volgens het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) stijgt het gebruik van jeugdhulp al jaren. De uitgaven aan jeugdhulp stijgen daarmee ook.

Jeugdigen rapporteren vaker psychische klachten, met name in de leeftijdsgroep 12-18 jaar. In de afgelopen jaren is te zien dat het aandeel jongeren met psychische klachten niet terugkomt op het niveau van voor de Covid-pandemie (CBS).

Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Gesloten plaatsing

Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Gesloten plaatsing (Jeugdzorg+) zijn in de begroting apart opgenomen posten voor jeugdhulp, omdat hier een andere financieringssysteem onder ligt. Bij Jeugdzorg+ is dit een beschikbaarheidsfinanciering; ook als er geen jeugdigen uit Waalre zijn geplaatst, wordt er een voorschotbedrag betaald voor de beschikbaarheid van een plaats. Voor Jeugdzorg+ is er in 2024 tot nu toe geen jeugdige uit Waalre geplaatst; hiermee ramen we het begrote bedrag in de 4^e Turap af van € 78.500 af naar € 45.000. Voor Jeugdbescherming is er sprake van een eenmalige aframing van € 22.000, terwijl door een toename aan aantal cliënten het budget voor Jeugdreclassering eenmalig wordt opgehoogd naar € 49.000.

Maatregelen

We nemen een aantal maatregelen om de uitgaven in lijn te brengen en houden met de begroting:

De eerste maatregel is dat we het budget voor jeugdhulp structureel hebben verhoogd met € 1.170.000, op basis van de realisatie van de afgelopen jaren. Het budget is hiermee in lijn gebracht met het resultaat van de jaarrekeningen van 2022 en 2023 en verhoogd van € 2.870.000 naar 3.960.000. Deze ophoging is voor 2024 meegenomen in de 3^e Turap en daarnaast in de meerjarenbegroting, welke door uw raad besluitvormend wordt behandeld op 12 november.

Binnen de door u gestelde kaders in de verordeningen Wmo en Jeugd is er een set aan projecten en maatregelen opgesteld met als doel grip op de uitgaven in het sociaal domein te krijgen en te behouden. Deze projecten en maatregelen vallen binnen de Taskforce sociaal domein, u bent hier middels een raadsinformatieavond en raadsinformatiebrief nader over geïnformeerd. Bij de maatregelen die we inzetten om in het sociaal domein binnen de begroting te blijven, is altijd het uitgangspunt dat we als gemeente een zorgplicht hebben voor onze inwoners die ondersteuning

nodig hebben. Hierbij gaan wij uit van het principe 'zo licht als kan, zo zwaar als moet'.

We hopen u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd en gaan graag verder in gesprek over de financiën van het sociaal domein, onder andere bij de behandeling van de vierde Turap en de begroting door uw raad.

Bijlage 1: Monitor Sociaal Domein Werk & Inkomen peildatum 31-05-2024

Bijlage 2: Monitor Sociaal Domein Wmo en Jeugd Q1 en Q2 2024

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer